

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 30 września 2020 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 17 września 2020 r. ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) w art. 50 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „w art. 53 pkt 2” zastępuje się wyrazami „w art. 53 ust. 1 pkt 2”;
- 2) w art. 1 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) w art. 57 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „w art. 53 pkt 2” zastępuje się wyrazami „w art. 53 ust. 1 pkt 2”;
- 3) w art. 1 w pkt 9, w ust. 6 w pkt 2 wyrazy „przed rozpoczęciem jego stosowania” zastępuje się wyrazami „przed jego wprowadzeniem lub zniesieniem”;
- 4) w art. 1 w pkt 14, w ust. 2 w pkt 7 po wyrazie „wydania” dodaje się wyraz „decyzji”;
- 5) w art. 1 w pkt 15 w lit. b, w ust. 4 w pkt 6 po wyrazie „wydania” dodaje się wyraz „decyzji”;
- 6) w art. 1 w pkt 18, w ust. 3 skreśla się wyrazy „oraz ust. 4”;
- 7) w art. 5 w pkt 2, w ust. 6a i 6b w kolumnie drugiej wyraz „Radę” zastępuje się wyrazami „Radę Unii Europejskiej”;
- 8) skreśla się art. 6;

- 9) w art. 9 w ust. 2 skreśla się wyrazy „lub jego stosunek pracy ulega rozwiązaniu nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez pracodawcę w trybie określonym w ust. 1 informacji o skazaniu tego pracownika prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe”;
- 10) w art. 10 wyrazy „użyte w art. 77 w ust. 1 w pkt 1 w lit. f i fa ustawy” zastępuje się wyrazami „użyte w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. f i fa ustawy”;
- 11) w art. 12 skreśla się wyrazy „, z wyjątkiem art. 6, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat – po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm w dniu 17 września 2020 r. ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, określanej dalej jako „ustawa” – wprowadził do jej tekstu 11 poprawek.

W wyniku dokonanej oceny konstytucyjności ustawy Izba uznała, że wymaga ona modyfikacji w aspekcie dwóch grup zastrzeżeń.

Po pierwsze, w wyniku poprawek zgłoszonych w drugim czytaniu w Sejmie tekst ustawy został uzupełniony o nowelizację ustawy o współpracy rozwojowej, a zatem problematykę, której przedmiot wykracza poza materię projektu ustawy wniesionego do Sejmu przez Radę Ministrów. Poprawki zgłaszane na etapie sejmowego postępowania ustawodawczego powinny „pozostawać w związku z projektem złożonym w Sejmie przez wnioskodawcę, przy czym więź ta winna mieć wymiar nie tylko formalny, ale i merytoryczny, polegający na tym, że konkretne poprawki odnoszące się do projektu powinny pozostawać w odpowiedniej relacji z jego treścią, zmierzając do modyfikacji pierwotnej treści projektu” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r., P 11/08). Senat uznał zatem, że art. 6 ustawy został wprowadzony do jej tekstu bez dochowania trybu wymaganego dla sejmowego postępowania ustawodawczego, w tym z pominięciem konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej, a zatem z naruszeniem art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji. W tym stanie rzeczy Izba uchwaliła poprawki **nr 8 i 11**.

Po drugie, dodawane przepisy art. 15a ust. 1 ustawy o cudzoziemcach, art. 11a ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 8a ust. 1 ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin zmierzają do wprowadzenia w stosunku do pracowników będących tzw. „urzędnikami imigracyjnymi” (zatrudnionych odpowiednio w Urzędzie do Spraw Cudzoziemców, urzędzie wojewódzkim, urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Komendzie Głównej Straży Granicznej, komendzie oddziału Straży Granicznej oraz placówce Straży Granicznej) wymogu niekaralności prawomocnym

wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W związku z tym art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy stanowi, że w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie powołani pracodawcy zasięgają informacji z Krajowego Rejestru Karnego o pracownikach zatrudnionych przed dniem wejścia w życie ustawy, pozostających w dniu jej wejścia w życie na stanowisku związanym z wykonywaniem obowiązków „urzędnika imigracyjnego” – w zakresie niezbędnym do zajmowania przez nich takiego stanowiska w związku z ustanowionym wymogiem. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że „w przypadku uzyskania przez pracodawcę w trybie określonym w ust. 1 pkt 1 informacji o skazaniu pracownika niebędącego członkiem korpusu służby cywilnej prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, pracownik ten zostaje przeniesiony na inne stanowisko pracy lub jego stosunek pracy ulega rozwiązaniu nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia uzyskania przez pracodawcę w trybie określonym w ust. 1 informacji o skazaniu tego pracownika prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe”. Należy jednak zauważyć, że powołany przepis:

- 1) nie zawiera kryteriów dających podstawę do dokonywania przez pracodawcę wyboru pomiędzy pracownikami, których zamierza „przenieść na inne stanowisko pracy”, a pracownikami, których „stosunek pracy ulega rozwiązaniu”; tymczasem dokonywanie przez pracodawcę selekcji w tym zakresie nie może mieć charakteru arbitralnego – „Dostęp do służby publicznej obejmuje bowiem nie tylko etap wstąpienia do służby publicznej, ale również etap pozostawania w służbie publicznej aż do jej opuszczenia. Jednakowe zasady, o których mowa w art. 60 Konstytucji, powinny zatem obowiązywać zarówno osoby, które ubiegają się o przyjęcie do służby publicznej, jak i osoby, które w służbie tej pozostają (...) ustawodawca powinien w sposób jednakowy dla wszystkich obywateli uregulować zarówno kryteria zwalniania ze służby publicznej, jak i procedurę podejmowania decyzji w tym zakresie” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 stycznia 2014 r., K 51/12);
- 2) odnosi się wyłącznie do pracowników nienależących do korpusu służby cywilnej, których dotąd nie obowiązywał wymóg wprowadzany przez ustawę; nie negując prawnej dopuszczalności jego wprowadzenia, należy mieć na uwadze, że w świetle wynikającej z art. 24 Konstytucji zasady ochrony pracy, a także z uwagi na konieczność respektowania wywodzonej z zasady demokratycznego państwa prawnego zasady ochrony interesów w toku (art. 2 Konstytucji), rozwiązanie stosunku pracy *ex lege* powinno być traktowane jako środek prawny o charakterze wyjątkowym, a jego

zastosowanie powinno być uzasadnione w aspekcie zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji).

W związku z podniesioną argumentacją Senat wprowadził do ustawy poprawkę **nr 9**.

W wyniku dokonanej oceny ustawy pod względem legislacyjnym, Senat uznał za zasadne uchwalenie:

- 1) poprawek **nr 1, 2 i 6** – zmierzają one do uwzględnienia legislacyjnych konsekwencji dokonania zmian w ustawie o cudzoziemcach;
- 2) poprawki **nr 3** – względy adekwatności regulacji prawnej przemawiają za tym, aby termin określony w dodawanym art. 60 ust. 6 pkt 2 ustawy o cudzoziemcach był odnoszony do wprowadzenia lub zniesienia wymogu określonego w stosownych przepisach Wspólnotowego Kodeksu Wizowego;
- 3) poprawek **nr 4 i 5** – w zmienianym art. 75 ust. 2 pkt 7 ustawy o cudzoziemcach oraz dodawanym art. 76 ust. 4 pkt 6 tej ustawy pożądane jest uściślenie – na wzór dodawanego art. 93 ust. 4 pkt 8 ustawy o cudzoziemcach oraz zmienianego art. 94 ust. 2 pkt 8 tej ustawy – że jednym z postanowień decyzji unormowanych w tych przepisach jest określenie miejsca i daty wydania tych decyzji;
- 4) poprawki **nr 7** – jej przedmiotem jest sprecyzowanie, że decyzja wykonawcza, o której mowa w dodawanych ustępach załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, jest wydawana przez Radę Unii Europejskiej;
- 5) poprawki **nr 10** – zmierza ona do dostosowania zastosowanego odesłania do dyrektyw techniki prawodawczej.